

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

9 Σεπτεμβρίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 138

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5330

Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός, και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αφετέρου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο πρώτο σχεδίου νόμου Κύρωση Μνημονίου Συνεργασίας
Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός, και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αφετέρου
παρ. 1 του Μνημονίου Σκοπός
παρ. 2 του Μνημονίου Κοινές δράσεις συνεργασίας
παρ. 3 του Μνημονίου Χρηματοδότηση προγραμμάτων ή δράσεων συνεργασίας
παρ. 4 του Μνημονίου Τροποποίηση Μνημονίου Συνεργασίας
παρ. 5 του Μνημονίου Όροι Μνημονίου Συνεργασίας
παρ. 6 του Μνημονίου Δικαιώματα
παρ. 7 του Μνημονίου Επίλυση διαφορών
παρ. 8 του Μνημονίου Έναρξη ισχύος, διάρκεια και παράταση
Άρθρο δεύτερο σχεδίου νόμου Έναρξη ισχύος

Άρθρο πρώτο

Κύρωση Μνημονίου Συνεργασίας

Κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου το από 8.6.2026 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός, και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αφετέρου, που υπογράφηκε στην Αθήνα στις 8 Ιουνίου 2026, το κείμενο του οποίου, στην ελληνική γλώσσα, έχει ως εξής:

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ**ΜΕΤΑΞΥ****ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΑΦΕΝΟΣ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ**

Το Υπουργείο Εξωτερικών και το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός, και το Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, αφετέρου (εφεξής τα «Μέρη»)

Έχοντας υπόψη

1. Ότι το Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, ως ο αρχαιότερος φορέας της χριστιανικής παρουσίας στους Αγίους Τόπους, φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την πνευματική καθοδήγηση του Ορθοδόξου Ποιμίνου, τη διαφύλαξη των Ιερών Προσκυνημάτων και την προστασία της υλικής και άυλης κληρονομιάς του παράλληλα με τη συντήρηση και προβολή των πολιτιστικών και θρησκευτικών θησαυρών και των πολύτιμων στοιχείων θρησκευτικού, λατρευτικού, ιστορικού, αρχιτεκτονικού και καλλιτεχνικού χαρακτήρα (εφεξής «μνημεία»), η οποία αποτελεί πολύτιμο τμήμα της παγκόσμιας πολιτιστικής και θρησκευτικής παράδοσης.

2. Ότι το Υπουργείο Πολιτισμού αποτελεί τον αρμόδιο φορέα της Ελληνικής Δημοκρατίας για τη στήριξη, διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του Ελληνισμού, και ιστορικά συνεργάζεται με θεσμούς της Ορθοδοξίας για την προστασία της πολιτιστικής τους περιουσίας, με τη στήριξη του Υπουργείου Εξωτερικών.

και έχοντας κοινή βούληση

να εδραιωθεί αναβαθμισμένη, διαφανής και σταθερή συνεργασία μεταξύ τους σεβόμενοι την κανονική, διοικητική και ιστορική αυτοτέλεια του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, με σκοπό την διατήρηση, προστασία, μελέτη και ανάδειξη της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και των Ιερών Προσκυνημάτων του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων αναγνωρίζοντας τον ρόλο του στη διαχείριση της πολιτιστικής και θρησκευτικής του κληρονομιάς.

Συμφωνούν τα ακόλουθα:

1. Τα Μέρη θα συνεργαστούν, με σκοπό την υποστήριξη του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, το οποίο ορίζει, σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και το Υπουργείο Εξωτερικών, τις προτεραιότητες, τους όρους πρόσβασης και τον τρόπο υλοποίησης των επιμέρους έργων. Οι τεχνικές ή άλλες ομάδες υποστήριξης οι οποίες αναλαμβάνουν τις δράσεις που απαιτούνται θα καθορίζονται κάθε φορά κατόπιν συμφωνίας των Μερών.

2. Οι κοινές δράσεις θα περιλαμβάνουν, ενδεικτικά:

- α) σχεδιασμό και επίβλεψη εργασιών συντήρησης και αποκατάστασης των κινητών και ακίνητων μνημείων, όπως ενδεικτικά εικόνες, αγιογραφίες, ξυλόγλυπτα, ψηφιδωτά κ.α.,
- β) ψηφιακή αποτύπωση των μνημείων,
- γ) εκπόνηση μελετών επί των ανωτέρω έργων,
- δ) καταγραφή και τεκμηρίωση κινητών κειμηλίων,
- ε) οργάνωση, ψηφιοποίηση και συντήρηση χειρογράφων και εντύπων του Ιστορικού Αρχείου του Πατριαρχείου και της Πατριαρχικής Βιβλιοθήκης
- στ) συντήρηση και αποκατάσταση εικόνων, αγιογραφιών, ξυλόγλυπτων, ψηφιδωτών και λοιπών αντικειμένων
- ζ) συνεργασία για τη μελέτη, επιστημονική αξιοποίηση και ανάδειξη των ανωτέρω καθώς και του όλου αρχαιολογικού υλικού του Πατριαρχείου,
- η) διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, συνεδρίων, διαλέξεων και επιστημονικών συναντήσεων, με δυνατότητα συμμετοχής και συμβολής τρίτων φορέων,
- θ) ακαδημαϊκές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, σε συνεργασία με Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας,
- ι) συνεργασίες με διεθνείς επιστημονικούς, ερευνητικούς και πολιτιστικούς φορείς για την επίτευξη των στόχων του παρόντος Μνημονίου.
- ια) επιστημονικές εκδόσεις και έντυπα για την προβολή της ιστορίας και των μνημείων του Πατριαρχείου.
- ιβ) τυχόν άλλες κοινά συμφωνηθείσες δράσεις.

3. Στο πλαίσιο του παρόντος Μνημονίου Συνεργασίας, το Υπουργείο Εξωτερικών και το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας θα χρηματοδοτούν συμφωνηθείσες δράσεις εκ των ενδεικτικά αναφερόμενων στην παρ. 1 με το συνολικό ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ (1.000.000,00 €) ετησίως καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του παρόντος, ως εξής:

χρηματοδότηση με το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ (500.000,00 €) ετησίως από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών και

χρηματοδότηση με το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ (500.000,00 €) ετησίως από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Πολιτισμού.

Η χρηματοδότηση θα αφορά συγκεκριμένα προγράμματα ή δράσεις συνεργασίας, τα οποία θα συμφωνούνται εγγράφως από τα Μέρη πριν από την έναρξη της υλοποίησής τους, κατόπιν εισηγήσεως του Ελληνορθοδόξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων ως προς τις προτεραιότητες. Η εκταμίευση των σχετικών χρηματοδοτικών κονδυλίων θα διέπεται από τις οικείες διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας. Οι εργασίες των έργων εντός των χώρων του Πατριαρχείου θα

εκτελούνται υπό την εποπτεία του Πατριαρχείου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις επιμέρους συμφωνίες.

4. Οποιαδήποτε τροποποίηση του παρόντος πραγματοποιείται εγγράφως, με νεότερη συμφωνία των Μερών.

5. Το παρόν Μνημόνιο δεν στοιχειοθετεί συνεταιρισμό ή κοινοπραξία μεταξύ των Μερών, ούτε υποδηλώνει ότι οποιοδήποτε Μέρος καθίσταται πληρεξούσιο των άλλων ιδιαίτερος δε καμία διάταξη δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο που να παραβιάζει τα κυριαρχικά, κανονικά ή διοικητικά δικαιώματα του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.

6. Κανένα από τα Μέρη δεν μπορεί να εκχωρήσει ή να μεταβιβάσει τα δικαιώματα του εκ του παρόντος Μνημονίου σε τρίτο.

7. Τυχόν διαφορές που θα προκύψουν από την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος θα επιλύονται με καλόπιστη διαβούλευση μεταξύ των Μερών.

8. Το παρόν Μνημόνιο Συνεργασίας τίθεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία δημοσίευσής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας του κυρωτικού αυτού νόμου και θα παραμείνει σε ισχύ για περίοδο δέκα ετών, με δυνατότητα παράτασης της ισχύος του, κατόπιν από κοινού αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της εφαρμογής του.

Υπεγράφη στην Αθήνα, στις 8 Ιουνίου 2026, σε τρία πρωτότυπα, ένα για κάθε Μέρος.

Για το Υπουργείο Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας 	Για το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας 	Για το Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων
--	--	--

Άρθρο δεύτερο**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Μνημονίου Συνεργασίας που κυρώνεται, από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 8 αυτού.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Σεπτεμβρίου 2026

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Οι Υπουργοί

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Εξωτερικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

Παιδείας, Θρησκευμάτων και
Αθλητισμού

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Ανάπτυξης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Πολιτισμού

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 9 Σεπτεμβρίου 2026

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- B.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση
https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

* 0 1 0 0 1 3 8 0 9 0 9 2 6 0 0 0 6 *